

към чл. 16 от Наредбата за обхвата и методологията за извършване на оценка на
въздействието

Формуляр за частична предварителна оценка на въздействието* (Приложете към формуляра допълнителна информация/документи)	
Институция: Национално бюро за правна помощ	Нормативен акт: Проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за правната помощ в сила от 01.01.2006 год. /ДВ бр. 79 от 4 октомври 2005 год./
За включване в Оперативната програма на Министерски съвет за периода: Юли – декември 2018 год.	Дата: май 2018 г.
Контакт за въпроси: Вилма Василева – зам.-председател на НБПП	Телефон: 02 8193202

1. Дефиниране на проблема:

1.1. Кратко опишете проблема и причините за неговото възникване. Посочете аргументите, които обосновават нормативната промяна.

Заявителите за правна помощ, за да установят факти и обстоятелства по чл. 22 от Закона за правната помощ /ЗПП/ е необходимо да представят документи от съответните компетентни органи . Това е допълнителна административна тежест за тях и забавя процедурата по произнасяне по техните заявления, независимо че от години практиката на НБПП е да събира информацията служебно, това също изисква определено време за подготовка на писма до съответните компетентни органи и изчакване на техните отговори, което удължава срока за произнасяне.

ЗПП регламентира видовете правна помощ, редът и условията за нейното предоставяне. Всеки гражданин, който отговаря на някое от условията по чл. 22 от ЗПП има право на безплатна правна помощ за консултация и подготовка на документи за образуване на дело, предоставени въз основа на решение на председателя на НБПП, на безплатен правен съвет от адвокат в откритите регионални центрове за консултиране към адвокатските съвети.

Условията по чл. 22 от Закона за правната помощ, наличието, на някое от които, е основание за предоставяне на правна помощ на гражданин са:

- Ако получава или отговаря на условията за получаване на месечна социална помощ по реда на чл.9 и 10 от Правилника за прилагане на Закона за социално подпомагане;
- Ако получава или отговаря на условията за получаване на целеви помощи за отопление за предходния или настоящия отоплителен сезон ;
- Ако е настанено в специализирана институция за предоставяне на социални услуги или ползва социална услуга резидентен тип или социална услуга звено „Майка и бебе“ съгласно чл. 36 от Правилника за прилагане на Закона за социално подпомагане ;
- Ако месечният доход на лицето е в размер до линията на бедност за съответната календарна година.

Във връзка с установяването на горните факти и обстоятелства са необходими документи, издадени от съответните компетентни ведомства, които са : Агенцията за социално подпомагане, Национален осигурителен институт, Националната агенция по приходите, Агенцията по заетостта, Агенция по вписванията.

Досегашната дългогодишна практика на Националното бюро за правна помощ е, когато заявителят за правна помощ не е представил документ от съответния компетентен орган, удостоверяващ наличието на някое от условията за предоставяне на правна помощ, да го изисква служебно от съответното ведомство на хартиен носител. Кореспонденцията със съответните ведомства, изчакването на отговори и документи от тях води до удължаване във времето на процедурата по предоставяне и произнасяне по заявленията за правна помощ на гражданите и тяхното недоволство от това.

Необходимостта от удостоверяване на нормативно установените основания с официални документи от съответните компетентни органи наложи предприемането на действия на национално ниво за облекчаване на административната тежест върху гражданите чрез създаването на системата REGIX към Държавната агенция за електронно управление за междурегистров електронен обмен на данни между ведомствата в изпълнение на правителствената програма за електронно управление.

1.2. Опишете какви са проблемите в прилагането на съществуващото законодателство или възникналите обстоятелства, които налагат приемането на ново законодателство. Посочете възможно ли е проблемът да се реши в рамките на съществуващото законодателство чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности (например съвместни инспекции между няколко органа и др.).

Служебното събиране на информация относно социалния статус и доходите на заявителите за правна помощ чрез водене на кореспонденция между НБПП и съответните компетентни ведомства, води до забавяне на процедурата по предоставяне на правна помощ, което не е в интерес на гражданите.

1.3. Посочете дали са извършени последващи оценки на нормативния акт, или анализи за изпълнението на политиката и какви са резултатите от тях?

1.3. Не са извършени последващи оценки на нормативния акт, както и анализи за изпълнението на политиката.

2. Цели:

С промените се цели облекчаване на режима по предоставяне на правна помощ

Целта на промените е да се ускори процедурата по предоставяне на правна помощ, чрез служебен електронен обмен на информация за заявителите на правна помощ между НБПП и съответните компетентни ведомства, чрез присъединяването на бюрото и получаването на реален достъп до средата за междурегистров обмен на данни –REGIX към Държавната агенция за електронно управление.

Освен това целта на промените е и да се облекчат гражданите и да се намали административната тежест върху тях при снабдяването им с необходимите документи от съответните компетентни ведомства за установяването на фактите и обстоятелствата по чл. 22 от ЗПП.

3. Идентифициране на заинтересованите страни:

Пряко заинтересовани страни от решаването на проблема:

Страните, които са заинтересовани от промените са **гражданите, кандидатстващи за правна помощ, които годишно са около 1000 броя, както и Националното бюро за правна помощ.**

Косвено заинтересовани от решаването на проблема:

Националното бюро за правна помощ и съответните компетентни ведомства - Агенцията за социално подпомагане, Национален осигурителен институт, Националната агенция по приходите, Агенцията по заетостта, Агенция по вписванията, Държавна агенция „Електронно управление“, които предоставят информация за социалния статус и доходите на заявителите за правна помощ, тъй като ще бъде реализирана икономия на разходи свързани със служебното събиране, изискване, подготовка и получаване на документите на хартиен носител. .

3. Варианти на действие:

Вариант 0 – без действие:

При този вариант актуалното състояние е следното: Остава задължението на всеки гражданин да си приложи към заявлението за правна помощ необходимите документи, с които сам се снабдява от съответния компетентен орган . В случай, че той не е направил това НБПП служебно събира и изисква необходимата му информация, а съответните компетентни органи подготвят и изпращат същата в надлежно оформен документ на хартиен носител. Очакваните последствия при избор на този вариант са свързани със забавяне във времето на процедурата по предоставяне на правна помощ, което не е в интерес на гражданите, и е сериозен разход за бюрото. Не се гарантира бързината на процедурата по предоставяне на правна помощ и ефективността ѝ, тъй като в някои конкретни случаи, изчакването на документите от ведомствата води до обезсмисляне на правната помощ, поради изтичане на нормативно установените срокове , в които трябва да се предяви претенцията. В тези случаи, докато гражданинът или бюрото се снабдяват с документ от съответния компетентен орган, може да се окаже, че нейното предоставяне не е оправдано от гледна точка на ползата, която тя би му донесла, поради изтичането на срока.

Не се гарантира намаляването на административната тежест върху гражданите.

Вариант 1 – Приемане на проекта на ЗИД на Закона за правната помощ.

С приемането на този вариант за действие и по-конкретно предложената нова алинея 4 в чл. 22 ще се постигне облекчаване на режима по предоставяне на правна помощ - подобряване и ускоряване на процедурата по предоставяне на правна помощ, своевременно предоставяне на правна помощ, т.е. предявяване в срок на претенцията на гражданина, намаляване на административната тежест за гражданите и по-висока степен на удовлетвореност на същите, нарастване на мотивацията им да кандидатстват за правна помощ, а от това и увеличаването на броя на заинтересованите да получат правна помощ, тъй като бюрото ще получава необходимата му информация от горепосочените ведомства по електронен път-значително по-бързо в сравнение с метода, който се ползва досега – кореспонденцията. Електронният обмен на данни между НБПП и компетентните ведомства ще се осъществява чрез системата REGIX, към Държавната агенция „Електронно управление“, за междурегистров обмен на данни, към която бюрото се е присъединило и му е осигурен реален достъп до данни от регистри и справки на НОИ, НАП, Агенция за социално подпомагане и Агенция по заетостта и Агенция по вписванията.

Не съществуват и не се въвеждат такси за гражданите и бюро то в процедурата по предоставянето на правна помощ и събирането на необходимата в тази връзка информация.

С проекта на ЗИЗ на ЗПП ще се регламентират и случаи, продиктувани от опита и практиката на НБПП при предоставяне на правна помощ и по-конкретно предложената нова алинея 3 в чл. 25, която е също в интерес на гражданите за постигане на по-ефективна правна помощ, чрез следване на принципа на несменяемост на адвоката от консултацията до процесуалното представителство по делото включително и до избягване на формализма свързан с откриването на нова процедура за правна помощ от съда за самото процесуално представителство. Приемането на предложеният текст ще ускори и съдебното производство, от което е заинтересован гражданин.

Не се предвиждат промени в други закони .

Предлагаме да бъде избран Вариант 1 по съображения изложени в него .

4. Негативни въздействия:

Вариант 0: „Без действие“

В случай, че не бъдат предприети действия за промяна в ЗПП негативните въздействия могат да са от характера на изброените по-долу:

За гражданите, които се нуждаят от правна помощ:

- Не се гарантира в достатъчна степен достъпа до правна помощ на гражданите;
- Няма да отпадне или намалее административната тежест за гражданите, заявителите за правна помощ, тъй като те трябва сами да се снабдяват с документи от съответните компетентни ведомства, удостоверяващи наличието на основания за предоставяне на правна помощ или трябва да изчакат по-продължително време постъпването на тази информация изискана по служебен път от бюро то .
- Намаляване на интереса и мотивацията на гражданите към кандидатстване за правна помощ, поради затруднения и разход на време при снабдяването им с необходимите документи и намаляване на броя на заявителите за правна помощ, поради забавяне на процедурата по предоставянето ѝ и пропускане на нормативно установени срокове за защита на техните права.
- Намаляване на доверието на гражданите във възможностите за получаване на правна помощ и институциите от които зависи това.

За Националното бюро за правна помощ :

- Увеличаване на разходите свързани със събирането на информация от съответния/ните компетентен/ни орган/и по всяко постъпило в бюро то заявление.

За Агенцията за социално подпомагане, Национален осигурителен институт, Националната агенция по приходите, Агенцията по заетостта, Агенция по вписваният негативните въздействия са сходни с тези посочени за Националното бюро за правна помощ.

Вариант 1: „Приемане на проекта на ЗИД на ЗПП:

При избора и реализирането на този вариант гореизброените негативни въздействия за гражданите , НБПП и другите компетентни органи, с които взаимодейства ще отпаднат .

6. Положителни въздействия:

За гражданите :

Промените в Закона за правната помощ ще създадат предпоставки за повишаване на мотивацията на гражданите, които имат нужда от правна помощ, тъй като ще доведат до по-бързо и по-лесно получаване на правна помощ и по-голяма ефективност на процедурата по предоставяне на правна помощ. Гражданите ще получават своевременно консултация, правен съвет и подготовка на документи.

За Националното бюро за правна помощ и другите ведомства, с които си взаимодейства във връзка с процедурата по предоставяне на правна помощ:

За бюрото и другите ведомства ще бъде реализирана икономия на разходи свързани със служебното събиране, изискване, подготовка и получаване на документи на хартиен носител. Всичко това от своя страна дава възможност на бюрото ефективно да управлява и се разпорежда със средства от бюджета на бюрото.

7. Потенциални рискове: Не се идентифицират потенциални рискове за НБПП и гражданите при реализирането на Вариант 1 – приемането на ЗИД на ЗПП по следните съображения:

Приемането на ЗИД на ЗПП няма да доведе до необходимост от допълнителни бюджетни средства и разходи, а напротив очаква се да намалеят ведомствените разходи за издръжка на бюрото и останалите ведомства, свързани със събирането и предоставянето на необходимата по ЗПП информация, материализирана в документ на хартиен носител.

За гражданите се очаква да отпадне или намалее административната тежест – време и разходи /такси / за снабдяване с необходимите им документи от съответните компетентни ведомства.

8.1. Административната тежест за физическите и юридическите лица:

- Ще се повиши
- Ще се намали** . Гражданите ще се освободят от задължението сами да се снабдяват с документи, удостоверяващи основанията за предоставяне на правна помощ. Служебното снабдяване с необходимите документи за предоставяне на правна помощ от НБПП ще бъде негово задължение и ще се осъществява по електронен път, чрез осигурения на бюрото достъп до регистри и справки на горепосочените компетентни органи – ведомства, чрез между регистровия обмен на данни /REGIX/ към Държавната агенция “Електронно управление“. Това задължение ще бъде регламентирано официално , чрез предложената нова ал. 4 в чл. 22 от ЗИД на ЗПП.
- Няма ефект

<p>8.2. Създават ли се нови регулаторни режими? Засягат ли се съществуващи режими и услуги? Проектът на ЗИД на ЗПП не съдържа разпоредби, които засягат съществуващи режими или създават нови регулаторни режими.</p>
<p>9. Създават ли се нови регистри? Не</p>
<p>10. Как въздейства актът върху микро-, малките и средните предприятия (МСП)? ☐ Актът засяга пряко МСП ☐ Актът не засяга МСП x Няма ефект</p>
<p>11. Проектът на нормативен акт изисква ли цялостна оценка на въздействието? ☐ Да ☐ Не</p>
<p>12. Обществени консултации: Съгласно разпоредбата на чл. 26, ал. 3 от Закона за нормативните актове по проекта на ЗИД на ЗПП ще бъдат проведени обществени консултации като проектът, мотивите и частичната предварителната оценка на въздействието ще бъдат публикувани на Портала за обществени консултации и на Интернет страницата на Министерство на правосъдието за становища и предложения от пряко и косвено заинтересованите страни.</p>
<p>13. Приемането на нормативния акт произтича ли от правото на Европейския съюз? ☐ Да ☐ Не</p>
<p>14. Име, длъжност, дата и подпис на директора на дирекцията, отговорна за изработването на нормативния акт: Име и длъжност: Петя Христова Добрева –директор дирекция Правна помощ.</p>
<p>Подпис:</p>

